

Aan de gemeenteraad

Onderwerp
Conclusies evaluatie
visie vliegveld Ameland

Bijlage(n) Ons kenmerk **Telefoon**
DIR/FP (0519) 555 555

Datum
5 januari 2020

Verzonden
27 JAN 2020

Geachte raadsleden,

Met deze brief willen wij u informeren over de door ons vastgestelde conclusies m.b.t. de toekomst van het vliegveld Ameland, die wij hebben geformuleerd op basis van een interne evaluatie. Behalve dat zich een aantal uitvoeringsvraagstukken voordeden, is ook in het Coalitieakkoord 2020-2022 gevraagd om een evaluatie van de bebouwingsmogelijkheden van het vliegveld. Basis voor de evaluatie was de Gebieds- en ontwikkelingsvisie, die door de toenmalige gemeenteraad in 2013 is vastgesteld. Hierna geven wij de verschillende punten uit de evaluatie aan en vervolgens de bestuurlijke conclusie, die wij daaraan hebben verbonden.

Resultaten evaluatie en bestuurlijke conclusies.

a) Het beoogde programma.

Resultaat evaluatie:

Het programma van de visie uit 2013 bestond uit twee onderdelen, namelijk gebouwen ten behoeve van:

- De luchtvaart (hangaars, havengebouw, luchtvaart gerelateerde gebouwen);
- Beleef- en slechtweervoorzieningen (horeca, musea, gebouwen afgestemd op de activiteit van de ondernemer, zoals beachball en paintball en andere vormen van passende bedrijvigheid).

Om verschillende, veelal goede, redenen zijn de beleef- en slechtweervoorzieningen niet van de grond gekomen. In sommige gevallen hebben die elders op Ameland een goede plek gevonden of zijn gebleven op hun bestaande locatie (de musea). Er zijn dus geen functies voor Ameland verloren gegaan, maar er hebben zich ook geen nieuwe functies van buiten Ameland op het vliegveld gevestigd.

De gemeente heeft wel fors geïnvesteerd in de infrastructuur (verbetering kwaliteit van de baan en verbetering toegang). Daarnaast heeft de gemeente op een gedeelte van het vliegveld het zonnepark gerealiseerd. Voorts zijn in de Kadernota 2020 bedragen opgenomen voor een beregeningsinstallatie en een voertuig om door konijnen gegraven gaten in verband met de veiligheid dagelijks te kunnen vullen.

Planologisch zal ook rekening moeten worden gehouden een horecavoorziening,¹ die gericht is op verschillende doelgroepen: de vrijwilligers, personeel van verschillende bedrijven, andere gebruikers en het publiek, dat graag een tijdje naar het vliegen wil kijken. Op dit moment is slechts een heel beperkte horecavoorziening als ondergeschikte functie in de hangaar aanwezig, met een klein terras. In de visie van 2013 staat aangegeven, dat er toen al behoefte was van particulieren

¹ We gaan uit van alleen horeca overdag (aansluitend bij de functie van het vliegveld). Dat betekent dat er wel lunches kunnen worden aangeboden, maar geen complete diners.

en individuele gebruikers aan extra hangaar-ruimte en er bereidheid was om daar in te investeren.. Als uit nader onderzoek blijkt, dat dit nog steeds het geval is, zal daar ook ruimte voor moeten worden gereserveerd. Tenslotte moet de gemeente zelf investeren in stallingsruimte voor de brandweer. Deze verplichting is gebaseerd op artikel 13 van de Brandweerregeling 2004.²

Conclusie college:

We willen niet langer uitgaan van de mogelijkheid, dat beleef- en slechtweervoorzieningen zich op dit terrein zouden kunnen vestigen. Dat spoort met het recente coalitieakkoord, waarin staat aangegeven dat de forse bebouwingsmogelijkheden uit de genoemde visie ten behoeve van "vreemde activiteiten" moet worden ingeperkt.

In de visie van 2013 staat aangegeven, dat er toen al behoefte was van particulieren en individuele gebruikers aan extra hangaar-ruimte. In het kader van de vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied, waar het gebied van het vliegveld in wordt opgenomen, zullen wij u voorstellen de beleef- en slechtweervoorzieningen te schrappen.

Behalve met de huidige, luchtvaartgeoriënteerde activiteiten, zullen we in het programma ook rekening houden met een horecavoorziening, zoals hiervoor omschreven, een tweede hangaar, bij gebleken behoefte, en stallingruimte voor de brandweer. Wij zullen u voorstellen om middelen voor de brandweerkazerne op te nemen in de Kadernota 2021 voor een, in samenhang met de realisatie van het totale programma, nader te bepalen jaar (waarschijnlijk 2023).

b) De aangegeven bebouwingszone.

Resultaat evaluatie:

Het uitgangspunt uit de Gebieds- en ontwikkelingsvisie 2013 was concentratie van bebouwing in een strook aan de zuidoostzijde van het vliegveld handhaven. Weliswaar is het te realiseren bouwvolume sterk afgenomen vanwege het schrappen van de beleef- en slechtweervoorzieningen, maar de gemeente heeft belang bij de nodige flexibiliteit om de gebouwen, o.a. vanwege het veiligheidsbelang, zo optimaal mogelijk te kunnen positioneren.

Conclusie college:

Deze bebouwingszone handhaven, maar dan alleen gericht op de aan de luchtvaart georiënteerde activiteiten en de daarbij behorende ondersteunende functies. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied zullen wij ook dit punt aan u voorleggen. Nu de kaders voor het beleid, zowel ruimtelijk als functioneel, voldoende helder zijn, achten wij het niet meer nodig om een nieuwe visie voor te bereiden, zoals wij in de Kadernota 2020 aankondigden, maar kan het beleid, zoals hiervoor verwoord, rechtstreeks worden opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.

c) Kwaliteitsverbetering hangaar.

Resultaat evaluatie:

Verbetering van de beeldkwaliteit was een belangrijk doelstelling van de Gebieds- en ontwikkelingsvisie. Van de aan de luchtvaart gerelateerde functies, is de beoogde vervanging van de hangaar, die in particulier bezit is, (nog) niet van de grond gekomen.

² Artikel 13

1. Het materieel bedoeld in artikel 8 (NB.= het brandweer- en reddingsmaterieel) wordt ondergebracht in een deugdelijke stallingsruimte, die zodanig is geconstrueerd en ingericht dat de brandweervoertuigen bij alarmering onmiddellijk kunnen uitrukken.

2. De stallingsruimte van het materieel is zodanig gelegen, dat de brandweervoertuigen een onbelemmerde toegang hebben tot het landingsterrein.

Conclusie college:

De conclusie dat de beoogde kwaliteitsverbetering niet is gerealiseerd, wordt door ons onderschreven. Wij vinden dit nog steeds een belangrijke doelstelling, zoals ook is verwoord in het Coalitieakkoord 2020-2022. Wij hebben de eigenaar van de hangaar inmiddels uitgenodigd voor een gesprek, met als inzet om in overleg te komen tot een doorbraak in dit reeds langslappende dossier. Wij zullen u van de voortgang en uitkomst van dat overleg op de hoogte stellen.

d) Kwaliteitsverbetering gemeentelijke gebouwen.

Resultaat evaluatie:

De overige gebouwen zijn in eigendom van de gemeente, die daar het normale onderhoud aan heeft gepleegd. Daardoor zijn de gebouwen in een redelijke staat van onderhoud, maar ze zijn wel bijna 40 jaar oud. Bovendien voldoen ze uiteraard niet aan de huidige eisen op het gebied van duurzaamheid. De verwachting is dat de gebouwen over een periode van 10 à 15 jaar in ieder geval moeten worden vervangen. Met nieuwbouw kan ook een optimale positionering van de gebouwen worden bereikt. Zo kan het zicht vanuit de verkeerstoren op het begin van baan 9 worden verbeterd, waarmee ook een veiligheidsbelang is gemoeid.

Conclusie college:

Zowel het optimaliseren van de bestaande gebouwen als de nieuwbouwvariant moeten nader worden onderzocht en financieel vertaald. Wij zullen u vervolgens nog deze raadsperiode een voorstel doen t.a.v. de keuze tussen beide varianten. Criteria bij de afweging zijn: (1) kosten in relatie tot de toekomstbestendigheid, (2) veiligheid, (3) beeldkwaliteit (4) duurzaamheid. De voorkeursvariant zal vervolgens nader worden uitgewerkt en leiden tot opname in de Kadernota 2022 en, indien de nieuwe gemeenteraad daar prioriteit aangeeft binnen de beschikbare middelen, tot een kredietvoorstel. De realisatie kan dan vervolgens op z'n vroegst in 2023 starten.

e) Exploitatie vliegveld.

Resultaat evaluatie

De volgende drie varianten zijn globaal verkend:

- De gemeente verkoopt het terrein en de opstallen aan een private onderneming en draagt de exploitatie over of blijft juridisch eigenaar van de grond, maar geeft deze met een recht van opstal in erfpacht uit en draagt de exploitatie over.
- De gemeente behoudt het eigendom en draagt de exploitatie over aan een stichting.
- De huidige situatie blijft gehandhaafd.

De eerste variant wordt niet realistisch geacht (onvoldoende perspectief voor een ondernemer) en daarmee te riskant (de gemeente krijgt het probleem bij een mislukking weer op haar bordje). Bovendien gaat het om een essentiële voorziening voor Ameland, waarmee ook een publiek belang is gemoeid. Het voordeel van de tweede variant is, dat kennis en kwaliteiten kunnen worden ingebracht van bestuursleden met een zakelijke inslag en affiniteit met de vliegsport. Dat kan nieuw elan brengen en leiden tot een grotere bestuurlijke focus. De vraag is wel of daarmee de continuïteit op langere termijn voldoende is gewaarborgd. Zijn er, bijvoorbeeld, ook in de toekomst voldoende capabele bestuursleden beschikbaar? Tevens kan de vraag worden gesteld of dit, nu de komende jaren belangrijke investeringen in het vliegveld moeten worden gepleegd, wel het juiste moment is om tot overdracht van de exploitatie aan een stichting over te gaan. Zeker als wordt gekozen voor de nieuwbouwvariant vergt dit van de gemeente, zowel bestuurlijk als ambtelijk, een duidelijke regie en focus. De overdracht van de exploitatie op korte termijn kan daaraan afbreuk doen en leiden tot onduidelijkheid in de aansturing van dat proces.

Jelmeraweg 1
9162 EA
Ballum-Ameland
Tel. 0519-555555
Fax 0519-555599

Postadres:
Postbus 22
9160 AA
Hollum-Ameland

info@ameland.nl
www.ameland.nl

Conclusie college:

Op basis van deze eerste verkenning, mede ter uitvoering van het Coalitieakkoord 2020-2022³ concluderen wij, dat het overdragen van de exploitatie aan een stichting⁴ in ieder geval een serieus te overwegen mogelijkheid is. Alvorens daaromtrent een definitief besluit te nemen, is het nodig om een diepgaander onderzoek in te stellen, zowel intern (financiële en juridische aspecten; ervaringen tot nu toe met de jachthaven) als extern (reactie gebruikers en onderzoek naar beschikbaarheid kwalitatief voldoende toegeruste bestuursleden). Uiteindelijk blijft het echter een politiek en bestuurlijke afweging of u vindt dat, behalve het eigendom, ook de exploitatie in handen van de gemeente moet blijven. Ook wij vinden dit echter niet het goede moment om een vervolgonderzoek te starten.

Na realisatie van het inhoudelijk concept zouden alsnog de voor- en nadelen van het overdragen van de exploitatie aan een (half) private instelling nader kunnen worden onderzocht en afgewogen. Ook de ervaringen met de jachthaven kunnen daarbij worden betrokken. Wij zijn wel van plan om tijdens het ontwikkelproces van het inhoudelijk concept een "begeleidingsgroep" van een aantal mensen met een zakelijke inslag en betrokkenheid bij het vliegveld te vormen, waar wellicht later, als u daarvoor kiest, ook bestuursleden voor de stichting uit kunnen worden geselecteerd. Daarmee maakt de gemeente gebruik van deskundigheid bij de voorbereiding van de plannen en bevordert, indien aan de orde, een warme overdracht.

f.) De positie van de kleiduifschietvereniging.

Resultaat evaluatie:

Naast de toetsing van de activiteiten aan de APV (evenementenvergunning en ontheffing geluidhinder) moeten de activiteiten van deze vereniging ook getoetst worden aan de wetgeving op het gebied van ruimtelijke ordening natuur, milieu en veiligheid. In eerste instantie hebben wij getracht deze strijdigheid via de verleende (tijdelijke) omgevingsvergunning op te heffen. Nadat vele bezwaren waren binnen gekomen, heeft het college in haar reactie van 7 maart 2018 moeten constateren, dat deze toetsing in eerste instantie niet zorgvuldig en volledig is geweest. Belangen op het gebied van ruimtelijke ordening, natuur, milieu en veiligheid waren niet of onvoldoende meegewogen bij de besluitvorming. Bovendien moet deze functie in een bestemmingsplan worden opgenomen en geldt daarvoor in dit specifieke geval ook nog een zware procedure.

Het opheffen van de planologische strijdigheid op het vliegveld is namelijk geen bevoegdheid die de gemeente autonoom kan uitoefenen. Voor een vliegveld gelden namelijk strengere eisen dan in andere situaties. Voordat het bestemmingsplan kan worden vastgesteld door de gemeenteraad moeten Provinciale Staten een zgn. Luchthavenbesluit vaststellen voor de luchtvaartgeoriënteerde functies. Dat besluit is nodig om een luchthaven te mogen exploiteren. Die procedure zal op korte termijn worden gestart. Vervolgens moeten wij ook nog een "Verklaring veilig gebruik" bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), dat valt onder de Minister van Verkeer en Infrastructuur, aanvragen om het luchthavenbesluit formeel in werking te kunnen laten treden. Als de exploitant van de luchthaven, naast de op de luchtvaart georiënteerde activiteiten, incidenteel ook nog andere activiteiten, zoals bijvoorbeeld kleiduifschieten, wil accommoderen, is nog een vervolgpcedure bij de ILT nodig. De exploitant van de luchthaven (in ons geval de gemeente) dient in afstemming met de Inspectie Leefomgeving en Transport een veiligheidsprocedure in gang te zetten om de veiligheid van de vliegoperaties te waarborgen. Bij een positieve afloop leidt dit tot de genoemde "Verklaring van veilig gebruik" van de inspectie. Pas daarna kan de gemeenteraad het bestemmingsplan met de toegevoegde bestemming "Schietbaan" vaststellen.

³ "De wijze van exploitatie van het vliegveld kan/moet nader worden onderzocht."

⁴ Ook een half private stichting, zoals bij de jachthaven, zou nader kunnen worden overwogen.

/21 januari 2021

Conclusie college:

Wij hebben besloten om in het ontwerpbestemmingsplan buitengebied alsnog haar huidige, aan de noordoostzijde van het vliegveld gelegen, schietbaanlocatie als zodanig te bestemmen en deze goed te onderbouwen in het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan buitengebied. Zoals hiervoor is aangegeven, moet hiervoor wel een bijzondere procedure worden gevolgd. Deze procedure moet zijn afgerond, voordat u, bij een positieve afloop, het bestemmingsplan, met de toegevoegde bestemming "Schietbaan" kunt vaststellen. Het planologisch regelen van deze activiteit zal wel leiden tot een aanmerkelijke vertraging in de procedure tot vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied.

Mocht deze verklaring niet worden verkregen, dan is de gemeenteraad niet meer bevoegd om deze bestemming vast te stellen en resteert de conclusie dat het "schieten" strijdig is met de gebruiksbepalingen van het bestemmingsplan. In die situatie zal de burgemeester uiteraard ook geen evenementenvergunning en wij geen ontheffing geluidhinder meer verlenen op grond van de APV. Ook aan het incidenteel schieten op deze locatie kunnen wij in dat geval geen medewerking meer verlenen, omdat wij dan niet beschikken over de vereiste Verklaring van veilig gebruik. Als het Rijk heeft vastgesteld, dat een bepaalde activiteit op het vliegveld niet veilig is, is de gemeente daaraan uiteraard gebonden.

Wij hebben het bestuur van de schietvereniging inmiddels bericht, dat wij, als die situatie zich voor zou gaan doen, hen zullen uitnodigen voor een gesprek om gezamenlijk te bezien of er mogelijke alternatieve locaties op Ameland zijn. De kans daarop achten wij overigens niet groot, terwijl de Wet natuurbescherming ook op een mogelijke andere locatie beperkingen stelt aan het gebruik.

Wij hebben het bestuur van de schietvereniging inmiddels geïnformeerd over deze complexe situatie en haar, als zij daaraan behoefte heeft, uitgenodigd voor een gesprek.

Met vriendelijke groet,
het college

Leo Pieter Stoel
Burgemeester

Iwan Valk
Secretaris-directeur

Jelmeraweg 1
9162 EA
Ballum-Ameland
Tel. 0519-555555
Fax 0519-555599

Postadres:
Postbus 22
9160 AA
Hollum-Ameland

info@ameland.nl
www.ameland.nl

